

В. П. БАБЕНКО, Т. Ю. НАЗАРОВА

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Стаття присвячена дослідженню різних аспектів управління фінансовими потоками та пропонує рекомендації щодо їх оптимізації. Розкрито різні підходи до трактування поняття "фінансовий потік" у роботах вітчизняних вчених. Зазначається, що поняття "фінансовий потік" може охоплювати рух грошових коштів, фінансових ресурсів або будь-яких коштів чи вартостей у контексті управління підприємством.

Далі стаття зосереджується на класифікації фінансових потоків та визначенні особливостей управління кожного виду потоку. Проводиться аналіз грошових потоків, зокрема вхідних та вихідних грошових потоків, а також потоків фінансових ресурсів, такі як інвестиційні потоки та потоки власного та залученого капіталу. Досліджуються особливості кожного типу потоку і надаються поради щодо ефективного управління ними. Подальший аналіз статті зосереджений на оцінці ефективності руху фінансових потоків. Для цього використовуються дані компанії ЕУ, що дозволяє провести детальний аналіз різних показників, таких як коефіцієнт обороту фінансових потоків, коефіцієнт обороту власних та залучених джерел, період обороту фінансових потоків тощо. Це дозволяє визначити ефективність управління фінансовими потоками і виявити можливі напрямки оптимізації. У заключній частині статті наведено рекомендації щодо заходів оптимізації фінансових потоків. Підкреслюється важливість вирішення проблем, пов'язаних зі затримкою платежів, раціональним управлінням запасами та оптимізацією кредитних угод. Розглядаються різні стратегії та методи управління фінансовими потоками, які можуть підвищити прибутковість та стабільність підприємства. Стаття пропонує комплексний погляд на управління фінансовими потоками, включаючи їх трактування, класифікацію, аналіз ефективності та рекомендації щодо оптимізації. Вона розширює розуміння процесів, пов'язаних з управлінням фінансовими потоками, і може бути корисною для дослідників, практиків та управлінців, які цікавляться питаннями управління фінансовими потоками підприємств.

Ключові слова: фінансові потоки; управління; ефективність; класифікація; аналіз; оптимізація

V. BABENKO, T. NAZAROVA

THEORETICAL ASPECTS OF ENSURING THE EFFICIENCY OF ENTERPRISE FINANCIAL FLOWS MANAGEMENT

The article is devoted to the study of various aspects of financial flows management and offers recommendations on their optimization. Different approaches to the interpretation of the concept of "financial flow" in the works of domestic scholars are disclosed. It is noted that the concept of "financial flow" can cover the movement of cash, financial resources or any funds or values in the context of enterprise management. The article then focuses on the classification of financial flows and defining the specifics of managing each type of flow. The article analyses cash flows incoming and outgoing cash flows, as well as financial resource flows, such as investment flows and flows of equity and borrowed capital. The features of each type of flow are investigated and advice is given on how to manage them effectively. The further analysis of the article focuses on assessing the efficiency of financial flows. For this purpose, the data of EY are used, which allows for a detailed analysis of various indicators, such as the turnover ratio of financial flows, the turnover ratio of own and borrowed sources, the period of turnover of financial flows, etc. This makes it possible to determine the efficiency of financial flows management and identify possible areas of optimization. The final part of the article provides recommendations on measures to optimize financial flows. It emphasizes the importance of solving problems related to delayed payments, rational inventory management and optimization of credit agreements. Various strategies and methods of financial flows management that can increase the profitability and stability of an enterprise are considered. The article offers a comprehensive view of financial flows management, including their interpretation, classification, efficiency analysis and recommendations for optimization. It expands the understanding of the processes associated with financial flow management and may be useful for researchers, practitioners and managers interested in the management of financial flows of enterprises.

Keywords: financial flows; management; efficiency; classification; analysis; optimization

Вступ. Управління фінансовими потоками підприємства в сучасних умовах набуло великого значення для досягнення ефективної виробничо-господарської діяльності та покращення фінансового стану підприємства в Україні. Аналіз господарської діяльності та фінансових потоків стає невід'ємною частиною успішного управління, оскільки на його основі розробляються стратегії і тактики розвитку, встановлюються оптимальні обсяги виробництва, приймаються рішення з логістики та виявляються потенційні резерви для збільшення прибутковості та рентабельності.

В сучасному бізнес-середовищі важливою умовою успіху є ефективне управління фінансовими потоками, оскільки це дозволяє підприємствам забезпечити необхідні ресурси для функціонування та здійснення стратегічного розвитку. Правильне планування, контроль та оптимізація фінансових потоків є ключовими факторами, які впливають на прибутковість та стійкість підприємства в умовах конкуренції.

Проте, забезпечення ефективності управління фінансовими потоками не є тривіальним завданням. Вимагаються комплексні аналітичні підходи, використання спеціалізованих методів та інструментів для оцінки, прогнозування та регулювання фінансових потоків. Ця проблематика стає особливо актуальною в умовах постійних змін на ринку, зростання фінансової складності та нестабільності економічного середовища.

Аналіз останніх досліджень і літератури.

Останні дослідження з управління фінансовими потоками зосереджують увагу на внеску багатьох вітчизняних учених у цю галузь. Деякі з цих вчених, такі як Павлюк Л.В., Марусяк Н.Л., Олійник О.О., Пасінович І.І., Сич О.А., Коцюрба О.Ю., Грешнікова М.О., Брюшкова Н.О., Березовська В.Ю., присвятили свої роботи питанням управління фінансовими потоками.

Мета статті. Визначення теоретичних аспектів, принципів та методології ефективного управління фінансовими потоками з метою покращення

© В.П. Бабенко, Т.Ю. Назарова, 2023

фінансового стану підприємства та досягнення його стратегічних цілей.

Постановка задачі. Постановка задачі вивчення фінансових потоків передбачає розгляд таких ключових аспектів: трактування поняття "фінансовий потік", класифікація фінансових потоків, оцінка ефективності руху цих потоків та розробка заходів щодо оптимізації фінансових потоків.

Виклад основного матеріалу. Трактують терміну «фінансові потоки» відрізняється відповідно до поглядів різних вчених.

Павлюк Л.В. трактує фінансові потоки як рух грошових коштів чи короткострокових фінансових інвестицій у процесі здійснення будь-яких видів діяльності підприємства за чітко визначений період часу [1].

Марусяк Н.Л. розглядає фінансові потоки як рух фінансових ресурсів, що охоплює залучення, внутрішній оборот і розміщення таких ресурсів. Управління фінансовими потоками відбувається через керування цими складовими [2].

Олійник О. О. розширює поняття «фінансовий потік» і стверджує, що воно охоплює рух різноманітних ресурсів, включаючи грошові кошти. Він розуміє «фінансовий потік» в широкому розумінні як рух будь-яких коштів чи вартостей фінансових ресурсів, тоді як «грошовий потік» у вузькому розумінні відноситься безпосередньо до руху грошових коштів [3].

Пасінович І.І. та Сич О.А. описують «фінансові потоки» як цілеспрямований рух фінансових ресурсів або інструментів, який характеризується позитивним або негативним результатом [4].

Коцюрба О. Ю. та Грешнікова М.О. розглядають «фінансовий потік» як будь-яке переміщення фінансових ресурсів, необхідне для ефективного руху всіх інших потоків у виробничо-господарській системі підприємства [5].

Брюшкова Н.О. та Березовська В.Ю. визначають «фінансовий потік» як рух ресурсів будь-якої функціональної форми, який виникає між учасниками фінансових відносин. Вони підкреслюють його відтворювальний характер і зв'язок з необхідністю забезпечення приросту капіталу на будь-якій стадії процесу відтворення [6].

Таким чином, різні вчені мають різні підходи до трактування терміну «фінансові потоки». Деякі визначають його як рух грошових коштів або фінансових ресурсів, інші розглядають його в широкому контексті як рух будь-яких коштів чи вартостей. Важливим аспектом є зв'язок фінансових потоків з управлінням фінансовими ресурсами та їх впливом на ефективний рух усіх інших потоків у системі підприємства.

Класифікація фінансових потоків дозволяє систематизувати та упорядкувати фінансові потоки, що сприяє більш точному аналізу, плануванню та контролю за їх рухом.

Позитивні та негативні фінансові потоки вимагають ефективного контролю та оптимізації. Позитивні потоки включають залучення грошових коштів, такі як кредити або випуск акцій. Негативні

потоки потребують планування та контролю витрат, а також пошуку можливостей для зменшення витрат та оптимізації фінансових зобов'язань.

Метод числення, яким вимірюються фінансові потоки, впливає на їх управління. Валовий грошовий потік вимагає контролю за всіма надходженнями та витратами, тоді як управління чистим грошовим потоком передбачає аналіз та оптимізацію різниці між позитивними та негативними потоками.

Фінансові потоки можуть бути класифіковані за їх призначенням. Закупівельні потоки вимагають оптимізації процесу закупівлі товарів та послуг, вибору постачальників та контролю витрат. Виробничі та збутові потоки включають ефективне управління фінансовими ресурсами на стадіях виробництва та збуту.

Періодичність виникнення фінансових потоків також має значення для їх управління. Регулярні потоки потребують постійного контролю та планування, тоді як дискретні потоки вимагають розробки стратегій та планів для конкретних фінансових операцій.

Рівень достатності фінансових потоків впливає на їх управління. Надмірні потоки потребують раціонального використання та інвестування зайвих грошових коштів. Дефіцитні потоки вимагають пошуку додаткових джерел фінансування та контролю за ризиками.

Масштаб управління фінансовими потоками може бути різним. Він може охоплювати всі види потоків на підприємстві в цілому, окремі види діяльності, структурні підрозділи або конкретні господарські операції.

Управління фінансовими потоками ґрунтується на кількох принципах, які сприяють ефективності та успішності цього процесу.

Принцип інформаційної достовірності передбачає своєчасне та повне формування фінансової інформації, що стосується операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Цей принцип вимагає структурованого подання інформації згідно з вимогами моделі або обґрунтуванням конкретного фінансового рішення.

Принцип збалансованості передбачає обґрунтоване використання критеріїв та методів групування, зведення та узагальнення фінансових потоків підприємства. Це сприяє забезпеченню узгодженості та балансу в управлінських рішеннях, пов'язаних з фінансовими потоками.

Принцип ефективності полягає в досягненні цілей управління фінансовими потоками і проявляється у позитивній зміні абсолютного значення індикатора ефективності протягом певного періоду. Цей принцип вимагає постійного аналізу та контролю фінансових потоків з метою досягнення найкращих результатів.

У контексті загального управління грошовими потоками, існують додаткові принципи планування, які сприяють ефективному управлінню фінансовими потоками. Принцип обґрунтованості мінімально необхідного обсягу грошових потоків передбачає раціональне використання фінансових ресурсів з

метою зниження надмірних витрат та оптимізації грошових потоків.

Принцип пропорційного розподілу грошових потоків між складовими виробничого процесу вимагає розумного розподілу фінансових ресурсів між різними фазами та етапами виробництва з метою забезпечення оптимального розвитку підприємства.

Принцип гнучкості планування грошових потоків передбачає гнучкість та адаптивність планів щодо грошових потоків, щоб враховувати змінні фактори та ситуації на ринку та в господарському середовищі.

Принцип оцінювання ефективності і використання грошових потоків передбачає аналіз і оцінку результатів управління фінансовими потоками з метою прийняття обґрунтованих рішень та визначення перспектив розвитку. Управління фінансовими потоками відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування підприємства. Це комплексний процес, що передбачає вплив фінансових служб на рух грошових коштів з метою досягнення оптимальної структури та збільшення ринкової та економічної вартості підприємства для підвищення його конкурентоспроможності.

Управління фінансовими потоками включає кілька етапів, починаючи з інформаційного забезпечення. На цьому етапі збирається необхідна інформація про поточний стан фінансових потоків підприємства. Далі проводиться розрахунок операційного та фінансового циклів, який дозволяє оцінити тривалість обороту грошових коштів в процесі виробничо-економічної діяльності. Дослідження теоретичних аспектів забезпечення ефективності управління фінансовими потоками підприємства на прикладі компанії ЕУ дає можливість проаналізувати динаміку джерел фінансових потоків за останні чотири роки. Заданими, представленими на рис. 1, можна відзначити зростання як власних, так і залучених джерел фінансових потоків компанії ЕУ протягом вказаного періоду.

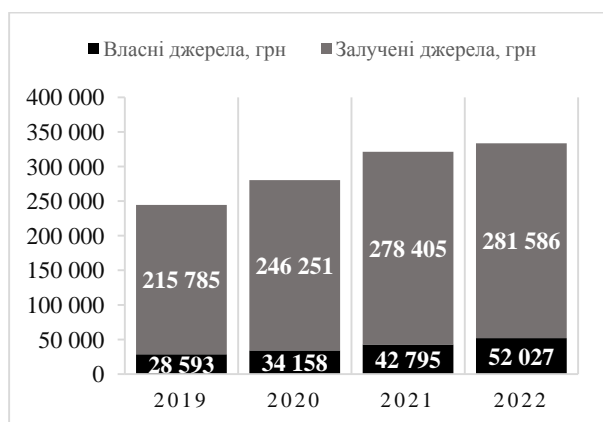

Рисунок 1 - Динаміка показників фінансових потоків за видами джерел

У 2019 році власні джерела фінансових потоків становили 28 593 грн, що показує початковий рівень капіталу, яким компанія володіла. Протягом

наступних років спостерігався стабільний ріст власних джерел: у 2020 році вони зросли до 34 158 грн, у 2021 році до 42 795 грн, а в 2022 році до 52 027 грн. Це свідчить про позитивну динаміку накопичення капіталу компанією і збільшення її власних ресурсів.

У той же час, залучені джерела фінансових потоків також зростали з року в рік. У 2019 році вони становили 215 785 грн, а вже у 2020 році зросли до 246 251 грн. Протягом 2021 та 2022 років спостерігалось подальше збільшення залучених джерел: вони склали 278 405 грн і 281 586 грн відповідно. Це свідчить про активну політику компанії ЕУ щодо залучення зовнішніх ресурсів для фінансування своєї діяльності.

Аналіз динаміки джерел фінансових потоків показує, що компанія ЕУ забезпечує збалансованість між власними та залученими джерелами, що може бути важливим фактором ефективного управління фінансовими потоками. Ріст власних джерел свідчить про стійкість компанії та її здатність накопичувати внутрішні ресурси, тоді як залучені джерела підтримують розвиток та забезпечують потрібний обсяг фінансування.

Оцінка ефективності руху фінансових потоків базується на використанні різних показників, які допомагають визначити рентабельність та оборотність фінансових ресурсів компанії.

Один із показників – це коефіцієнт обороту фінансових потоків. Він відображає, скільки разів протягом певного періоду фінансові потоки повністю проходять через компанію. Розраховується цей показник, поділивши чистий дохід від реалізації продукції на середнє значення всього пасиву компанії на початку та кінці періоду.

Коефіцієнт обороту власних джерел відображає ефективність використання власних джерел фінансування. Розраховується він, поділивши чистий дохід від реалізації продукції на середнє значення власного капіталу на початку та кінці періоду, а також довгострокових зобов'язань і забезпечення.

Коефіцієнт обороту залучених джерел вказує на ефективність використання залучених джерел фінансування. Розраховується цей показник, поділивши чистий дохід від реалізації продукції на середнє значення довгострокових зобов'язань і забезпечення, а також поточних зобов'язань і забезпечення на початку та кінці періоду.

Коефіцієнт обороту позичених джерел відображає ефективність використання позичених джерел фінансування. Розраховується він, поділивши чистий дохід від реалізації продукції на середнє значення поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги на початку та кінці періоду.

Також визначають період обороту фінансових потоків, який показує, скільки днів потрібно для повного обертання фінансових потоків компанії. Розраховується цей показник як 360 днів поділено на коефіцієнт обороту фінансових потоків.

Аналогічно розраховують період обороту власних джерел, період обороту залучених джерел та період обороту позичених джерел. Вони вказують на

кількість днів, необхідних для повного обертання відповідних фінансових ресурсів компанії.

Крім того, оцінка ефективності руху фінансових потоків включає розрахунок коефіцієнта рентабельності формування фінансових потоків. Цей показник визначає доцільність і прибутковість використання всього пасиву компанії. Розраховується він, поділивши чистий прибуток на середнє значення всього пасиву на початку та кінці періоду.

Показники ефективності руху фінансових потоків компанії ЕУ наведені в таблиці 1.

Проведений аналіз показників руху фінансових потоків компанії ЕУ протягом 2019-2022 рр.

Показники	2019	2020	2021	2022	Відхилення 2022 р. до 2019 р.	
					абсолютне	відносне
Коефіцієнт обороту фінансових потоків	1,83	1,69	2,12	1,40	-0,44	76,1%
Коефіцієнт обороту власних джерел	34,70	31,76	31,41	21,36	-13,34	61,6%
Коефіцієнт обороту залучених джерел	2,07	1,92	2,50	1,63	-0,43	79,0%
Коефіцієнт обороту позичених джерел	17,16	12,49	17,01	6,32	-10,85	36,8%
Період обороту фінансових потоків, днів	196,38	213,09	169,68	257,90	61,51	131,3%
Період обороту власних джерел, днів	10,38	11,34	11,46	16,85	6,48	162,4%
Період обороту залучених джерел, днів	174,17	187,87	144,03	220,55	46,38	126,6%
Період обороту позичених джерел, днів	20,97	28,81	21,16	56,99	36,02	271,7%
Коефіцієнт рентабельності формування фінансових потоків, %	1,5%	2,4%	3,7%	2,9%	0,01	192,3%
Коефіцієнт рентабельності власних джерел формування фінансових потоків, %	13,2%	20,2%	24,2%	19,8%	0,07	150,2%

потоків компанії ЕУ в період з 2019 по 2022 роки виявив деякі тенденції та фактори, що впливали на ці зміни.

Коефіцієнт обороту фінансових потоків показує, скільки разів фінансові потоки проходили через компанію протягом року. Значення цього показника зросло з 1,83 у 2019 році до 2,12 у 2021 році, але знизилася до 1,40 у 2022 році. Зміни цього показника можуть бути зумовлені змінами у чистому доході від реалізації продукції або в структурі пасиву компанії.

Коефіцієнт обороту власних джерел фінансування практично не змінився протягом розглянутого періоду, коливаючись в межах 31,41-34,70. Але у 2022 році спостерігалася помітне зниження до 21,36. Ймовірно причини цього можуть полягати у зменшенні чистого доходу від реалізації продукції або збільшенні вартості довгострокових зобов'язань та забезпечення.

Коефіцієнт обороту залучених джерел фінансування зросло з 2,07 у 2019 році до 2,50 у 2021 році, але знизилася до 1,63 у 2022 році. Ці зміни можуть бути пов'язані зі змінами у структурі залучених джерел фінансування або зменшенням чистого доходу від реалізації продукції.

Коефіцієнт обороту позичених джерел фінансування коливався протягом розглянутого періоду. У 2022 році відбулося помітне зниження до 6,32, що може вказувати на зменшення використання

позичених ресурсів або зміни в структурі позичених джерел.

Період обороту фінансових потоків відображає час, необхідний для повного обертання фінансових потоків компанії. Значення цього показника зазнавало змін протягом розглянутого періоду, зі спостережуваним скороченням до 169,68 днів у 2021 році та збільшенням до 257,90 днів у 2022 році. Ці зміни можуть бути пов'язані зі змінами у темпах оборотності фінансових потоків компанії.

Період обороту власних джерел фінансування збільшувався протягом розглянутого періоду, досягнувши значення 16,85 днів у 2022 році. Це збільшення може бути пов'язане зі збільшенням часу повного обороту власних фінансових ресурсів компанії.

Період обороту залучених джерел фінансування знижувався протягом розглянутого періоду. У 2022 році спостерігалася збільшення до 220,55 днів. Зміни цього показника можуть бути пов'язані зі змінами у структурі залучених фінансових ресурсів компанії.

Період обороту позичених джерел фінансування змінювався протягом розглянутого періоду. У 2022 році спостерігалася помітне збільшення до 56,99 днів. Це може вказувати на збільшення часу повного обороту позичених фінансових ресурсів компанії.

Коефіцієнт рентабельності формування фінансових потоків зростає протягом розглянутого періоду. У 2021 році досяг значення 3,7%, але знизився до 2,9% у 2022 році.

У період з 2019 по 2022 роки було проведено аналіз показників руху фінансових потоків компанії ЕУ.

Оптимізація фінансових потоків здійснюється шляхом вибору найкращих форм їхньої організації на підприємстві з урахуванням зовнішніх і внутрішніх факторів з метою досягнення збалансованості, синхронізації і зростання чистого фінансового потоку.

У першу чергу необхідно забезпечити збалансованість обсягів позитивних і негативних потоків коштів, оскільки як дефіцит, так і надлишок

грошових ресурсів негативно впливають на результати господарської діяльності.

При дефіцитному фінансовому потоці знижується ліквідність і рівень платоспроможності підприємства, що призводить до зростання простроченої заборгованості за кредитами банку, постачальникам та персоналу з оплати праці.

При надлишковому фінансовому потоці втрачається реальна вартість тимчасово вільних коштів через інфляцію, уповільнюється оборотність капіталу через простій коштів, а також втрачається частина потенційного доходу внаслідок втрати можливості отримання прибутку від розміщення коштів в операційному чи інвестиційному процесі.

Для досягнення збалансованості дефіцитного фінансового потоку в короткостроковому періоді необхідно розробити заходи для прискорення залучення коштів і уповільнення їх виплат.

Заради прискорення залучення коштів, можна вжити декілька заходів. Перш за все, передбачити передоплату або повну передоплату за продукцію, яка є великим попитом на ринку. Також можна скоротити строки надання товарного кредиту покупцям, збільшити розмір цінних знижок для продажу за готівку та прискорити інкасацію простроченої дебіторської заборгованості.

Уповільнення виплат коштів можна досягти шляхом збільшення строків надання товарного кредиту підприємству за згодою постачальників, використання флоту (тобто періоду між випискою платіжних документів та їх оплатою) для затримки оплати власних платіжних документів, придбання довгострокових активів у лізинг або реструктуризацію отриманих кредитів шляхом перенесення короткострокових кредитів на довгострокові.

Важливо розуміти, що ці заходи, які спрямовані на підвищення платоспроможності підприємства в короткостроковому періоді, можуть призвести до проблем з дефіцитом фінансових потоків у майбутньому. Тому необхідно одночасно розробити заходи для збалансованості дефіцитного фінансового потоку в довгостроковому періоді.

Щодо збільшення позитивного фінансового потоку, можна розглянути такі заходи, як додаткову емісію акцій, випуск додаткової облігаційної позики, залучення довгострокових кредитів, залучення стратегічних інвесторів, продаж частини довгострокових фінансових вкладень або здачу їх в оренду, а також продаж чи здачу в оренду невикористаних основних активів.

Заходи для скорочення від'ємного фінансового потоку можуть включати зниження постійних витрат підприємства, скорочення обсягу реальних і фінансових інвестицій, а також передачу об'єктів соціокультурного призначення в муніципальну власність.

Синхронізація фінансових потоків спрямовується на усунення сезонних і циклічних відхилень у формуванні як позитивних, так і негативних фінансових потоків, а також на оптимізацію середніх залишків готівки.

Остаточним етапом оптимізації є досягнення максимального чистого фінансового потоку підприємства, що сприяє підвищенню самофінансування та зменшенню залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Для збільшення чистого фінансового потоку можна вжити такі заходи: зниження постійних витрат підприємства, скорочення рівня змінних витрат, проведення ефективної податкової політики, застосування методу прискореної амортизації активів та посилення претензійної роботи для стягнення штрафних санкцій та дебіторської заборгованості.

Результати оптимізації фінансових потоків мають бути відображені у фінансових плані підприємства на рік з розбивкою по кварталах і місяцях.

Висновки. Існує різне трактування поняття "фінансові потоки", що включає рух грошових коштів або фінансових ресурсів. Важливо розуміти, що фінансові потоки пов'язані з управлінням фінансовими ресурсами та мають вплив на рух інших потоків у системі підприємства. Фінансові потоки можуть бути класифіковані за напрямом руху, методом числення, призначенням, періодичністю виникнення, масштабом та видом господарської діяльності. Ці класифікації допомагають краще розуміти характеристики фінансових потоків та їх вплив на підприємство. Для вимірювання та оцінки ефективності фінансових потоків можна використовувати різні показники, такі як коефіцієнт обороту, період обороту та коефіцієнт рентабельності. Ці показники допомагають визначити ефективність управління фінансовими потоками та їх вплив на фінансові результати підприємства. Управління фінансовими потоками вимагає дослідження, аналізу та планування. Розроблення ефективних стратегій для забезпечення збалансованості та оптимізації фінансових потоків є важливим завданням для досягнення ефективного функціонування підприємства.

Список літератури

1. Павлюк Л. В. Механізм управління фінансовими потоками підприємства в сучасних умовах господарювання. Економічний форум. 2019. № 4. С. 149–152.
2. Марусяк Н. Л. Підвищення ефективності управління фінансовими потоками підприємства. Трансформація системи міжнародних, національних та локальних ринків. 2020. С. 115–116. URL: [https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4648/1/Transformatsiya-sistemy-rynkyv2020_compressed%20\(1\).pdf#page=115](https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4648/1/Transformatsiya-sistemy-rynkyv2020_compressed%20(1).pdf#page=115).
3. Олійник О. О. Грошові і фінансові потоки в системі фінансового менеджменту підприємств. Інвестицій: практика та досвід : наук.-практ. журн. 2021. № 13-14. С. 32–37. URL: <http://dspace.dsau.dp.ua/jspui/handle/123456789/6453>.
4. Пасінович І. І., Сич О. А. Сучасні підходи до управління фінансовими потоками суб'єктів господарювання. Ефективна економіка. 2020. № 8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2020/56.pdf.
5. Коцюрба О. Ю., Грешнікова М. Фінансові потоки підприємства: сутність, класифікація та шляхи оптимізації. Наукові записки. 2012. № 12. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84825218.pdf>.
6. Брюшкова Н., Березовська В. Управління фінансовими потоками на підприємствах готельно-ресторанної галузі. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2017. № 1 (12). С. 44–47. URL:

<http://srd.pgasa.dp.ua:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1706/Briushkova.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

7. Звітність ЕУ в Україні. EY Deutschland - Home | Building a better working world. URL: https://www.ey.com/uk_ua/ey-ukraine-s-reporting (дата звернення: 10.07.2023).

References (transliterated)

1. Pavliuk L.V. Mechanism of management of financial flows of the enterprise in modern conditions of management. Economic Forum. 2019. no 4. pp. 149-152.

2. Marusiak N. L. Increasing the efficiency of enterprise financial flows management. Transformation of the system of international, national and local markets. 2020. pp. 115-116. URL: [https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4648/1/Transformatsiya-sistemy-rynki2020_compressed%20\(1\).pdf#page=115](https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4648/1/Transformatsiya-sistemy-rynki2020_compressed%20(1).pdf#page=115).

3. Cash and financial flows in the financial management system of enterprises. Investments: practice and experience: scientific

and practical journal. 2021. no 13-14. pp. 32-37. URL: <http://dspace.dsau.dp.ua/jspui/handle/123456789/6453>.

4. Modern approaches to managing financial flows of business entities. Effective economy. 2020. № 8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2020/56.pdf.

5. Financial flows of an enterprise: essence, classification and ways of optimisation. Scientific notes. 2012. № 12. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84825218.pdf>.

6. Brushkova N., Berezovska V. Management of financial flows in the hotel and restaurant industry. Eastern Europe: Economics, Business and Management. 2017. № 1 (12). С. 44-47. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1706/Briushkova.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

7. EY reporting in Ukraine. EY Deutschland - Home | Building a better working world. URL: https://www.ey.com/uk_ua/ey-ukraine-s-reporting

Надійшла (received) 11.07.2023

Відомості про авторів / About the Authors

Бабенко Владислав Павлович (Babenko Vladyslav) – аспірант, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків, Україна; e-mail: Vladyslav.Babenko@emmb.khpi.edu.ua

Назарова Тетяна Юрїївна (Nazarova Tetjana) – кандидат економічних наук, доцент, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доцент кафедри обліку та фінансів; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5734-876X>; e-mail: Tetiana.Nazarova@khpi.edu.ua